

пенем складності. Розвиткові учнів сприяє добір завдань за принципом поступового наростання складності.

У процесі диференціації самостійної роботи учнів на навчальних заняттях здійснено: повторення вивченого, актуалізація опорних знань – самостійна робота різної складності, сприйняття й усвідомлення нового матеріалу – фронтальне пояснення вчителем; усвідомлення та закріплення матеріалу – самостійна робота, спрямована на поглиблення знань, додаткове пояснення; самостійна робота за зразком, перевірка результатів виконання самостійної роботи (від III групи); творче застосування знань – самостійна робота для всіх груп, додаткові завдання різного рівня складності.

Педагогічними умовами диференціації самостійної роботи були: забезпечення позитивної мотивації навчання; урахування індивідуальних особливостей засвоєння навчального матеріалу, що відбувалося у формуванні знань, умінь і навичок учнів основної школи.

Порівняльний аналіз засвідчив, що наприкінці року дослідного навчання в експериментальних класах перерозподіл у групах відбувся таким чином: на кінець третього року навчання учні II групи становили 48,5 % порівняно з 61,7 % на початку експерименту. За весь період дослідження з I до II групи перейшли 21,4 % учнів, а з II до III групи – 34,6 %. Це означає, що завдяки дослідному навчанню відбулися позитивні зміни і в оволодінні учнями навичками виконання завдань, і в працездатності їх за групами.

Диференціація навчально-виховного процесу в умовах авторської школи М. П. Гузика

Г. О. Діденко

Навчально-виховний процес в Авторській М. П. Гузика експериментальній спеціалізованій I–III ступенів загально-освітній школі-комплексі № 3 м. Южного Одеської області максимально забезпечує виконання вимог, які висуваються до шкільної освіти:

- наступність і безперервність;
- самодостатність для становлення, розвитку молодої людини та її адекватного світосприймання;
- готовність до самостійного громадського, сімейного та індивідуального життя відповідно до чинних у суспільстві норм і законів.

Освітній вектор передусім спрямовується на засвоєння чинних моральних зразків людського життя. Крім того, навчання спрямовується на усвідомлення учнями змісту та способів організації суспільства та його діяльності. Провідним принципом організації навчально-виховного процесу є відповідність меті, змісту, технологіям навчання, розвитку й виховання. Тож навчально-виховний процес диференціюється за такими критеріями: метою, завданнями освіти конкретної дитини; змістом, технологіями, а також кінцевими показниками освіти.

Оскільки зорієнтованість навчання й розвитку на індивідуальні можливості та потреби дитини передбачає конкретні якості, що мають бути притаманні новій моделі академічної школи, то ця модель повинна мати особливу структуру освітніх підрозділів, а отже, відповідний зміст навчання, сприяючи розвиткові й вихованню дітей засобами новітніх технологій організації роботи освітніх ланок школи. Відповідно до цих вимог академічна школа складається з таких структурних одиниць:

- повна загальноосвітня школа в складі 1–11-го класів;
- спеціалізована середня школа в складі прогімназії (2–3-й класи), гімназії (5–11-й класи), ліцею (8–11-й класи);
- вища школа I–II рівнів акредитації в складі економічного, фармакологічного, інформаційного коледжу.

З огляду на викладене, для удосконалення профільної освіти слід:

- забезпечити поглиблене вивчення окремих предметів;
- здійснити диференціацію як за темпами навчання, так і за змістом освіти;
- створити широкі та гнучкі можливості індивідуалізації навчальних програм та академічного змісту предметів;

- сприяти встановленню рівного доступу до освіти за допомогою персоніфікованих програм згідно з природними можливостями учнів, їх індивідуальних нахилами і потребами;
- розширити можливості соціалізації учнів, забезпечити наступність між загальним і професіональним змістом освіти, спираючись на вікову особливість і психоемоційний стан, темперамент учнів;
- розширити спеціалізацію коледжів, яка б надала можливість 100-відсоткового охоплення учнів 10-х, 11-х класів профільною освітою.

Проблема формування соціальної компетентності старшокласників у процесі засвоєння предметів суспільно-гуманітарного циклу

М. А. Жданова

Проблема формування соціальної компетентності старшокласників обумовлена трендом сучасного світового співтовариства на процеси глобалізації й полікультурності, а отже, на толерантність і вміння вести соціальний діалог. Водночас нинішній соціальній ситуації притаманна загальносвітова тенденція до зростання кількості правопорушень серед підлітків, що, безумовно, впливає на стан суспільного здоров'я й не може не викликати побоювань. Тож проблема соціалізації підростаючого покоління потребує невідкладного розв'язання, у тому числі освітніми методами.

Аналіз практики показує, що вчорашні старшокласники не готові або не повністю готові до ролі не тільки фахівця, а й члена суспільства, що призводить до їхньої тривожності (часто неусвідомленої), непевності і, як наслідок, асоціальності. Зусилля інститутів сім'ї й освіти на сучасному етапі є недостатньо ефективними в підготовці молоді до вимог сучасного суспільства. Можна зробити висновок, що соціальна компетентність як спосіб соціалізації стає необхідною умовою успішності підлітка на шляху до його стійкої життєдіяльнос-